PAMFLET
1501.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 1501

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 1501

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 1501

PAMFLET
1501

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 1501

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 1501

ARGVMENT
Van een
Tragische-comedie
Prophetique/

Gherepresenteert tvvoorleden Jaer in Syria / voor la Bacsa de Tripoly.

Wt den Griecsche in onse Nederduytsche Tale ghetrouwelijck overghesetz.

Ghedruckt Anno 1608.

I 109

1501

78

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 1501

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 1501

LIpsius komende op de Stellagie / alzo qualijck gestelt ende gheaccoutreert/ghelijc als hy ons vertelde dat hier voortijts d'oude Romeynen gheweest zouden hebben: Het dochte hem door faute van sijnen asem/ die hem zoo haestelijck meer dan naer oude ghewoonte quam overvallen/ zo dat hy in duysent vreesen meynde verloren te zijn. Dese woorden waren zo grof te verstaen voor den Spangiaert comme pet d'une vieille qui a mangé naveaux, hy vertelde ons dat na sijn doot: zo brachtmen hem en werde ghedraghen al sachtelijc in eenen ghevoeperden bonten tabbart al recht na den Hemel toe. Maer om dat de Spangiaerden daer niet en komen/ zoo ist dat hy haer liever gheselschap inde Helle wilde houden/ dan zonder haerlieden in den Hemel te blijven / doch is nu wederom in de werelt ghekomen/ zoo pour la presse die daer beneden inde Spaensche quartieren is/ als om sijn boecken der policien vande Maxima van den staet de welcke groote persoonagien van een Republique int werc moeten stellen/ te vermeerderen / de welcke men zeyt nieuwelijck in Hollandt ghedruckt te zijn / daer beneffens om te weten waerom de Logementen inde Helle die aldaer (volghende de ordre daer van ghegheven) besproken voor een groot ghetal Soldaten die aldaer haest komen zouden opgheschort ofte opghezept zijn / zoo dat de Soetelaers gheenen raet met haer provisien en weten.

De eerste Acte.

Siet zo hy noch sprack/ zo quam daer voort ghetreden Le duc d'Alba met eenen grooten langhen baert/ hebbende de ooghen glinsterende ghelijck stralen viers/ sijn handen gebonden met groote ysere ketenen / ende drij scherprechters achter sijnen rugge/ die hem gheweldichlijc den rugge ende schouderen versetten/ met eene harde scherpe gheesseling van knoopen ende koorden tsamen ghebonden / zoo dat sijn gheheel lichaem niet dan een bloet en was/ ghelijck eenen purpers kermosijnen hemtrock. Den eenen was den overleden Coninck van Spangien / den anderen Don Anthony van Portugael. De derde was de Grave van Egmont: den eenen eyschte sijn Hollant met de vereenichde Provincien; den anderen sijn Coninckrijck van Portugael; den derden begheerde revenge ende protesteerde over d'onrecht datmen hem sijn hooft hadde afgheslagen: den armen man en dede niet dan suchten en beven/ met een benaude stemme begheerde en versocht moderatie/ en oock audientie/ om een schoone oratie te doen tot sijner defentie over de zaken die sy hem zoo

 swaerlijck

swaerlijck eyschende waren / tot synen ontschult / ghelijck hy tselfde met een harangue zoude doen betuygen / sy riepen luyde ende hielden haer eerst qualijc te vreden: doch int wt eynde hebben sy hem zulcx gheconsenteert tot zijnder defentie te pleyten / sy zouden haer ter audientij begheven: zo zal ick eerst beginnen zeyde hy / aen u Mons d'Egmont / ghy die ick eerst midsdaen hebbe. Oorsake dat ick u zonder hooft tot de schouderen toe tot Pluto hebbe doen swemmen ende ghesonden / dat zelfste is niet gheschiet om tquaet dat zedert is ghedaen / maer dat door uwen raet ende advijs int Nederlant is ontstaen veel quaets / veel bloets door uwe slappicheyt ende faute ghestort / veel ghebrant-sticht / verdestrueer / ja oock menich ghekomen in groot lijden / ghy zijt gheweest het rechte aembeelt daer zoo veel wapenen op ghesmedet zijn / daer zo veel Lant en luyden door bedorven ende versuymt zijn / een oorsaeck vant beginsel der trouble int Nederlant / daer zoo veel schats ende gouts komende wt Indien om ghespilleert ende gheconsumeert is. Ten anderen wou ick oock u vrienden laten weten dat sy haer niet meer op u en behoefden te verlaten / noch te vertrouwen / dat de groote vierichheyt ws hoofts wel schierlijc ende haest kost veranderen: Sy zijn tot noch toe door mynen raet ghedient gheweest: maer u exemple / ende myn advijs beginnen al veel te out te werden / de voghelen mochten nu wel haest weder komen / à la pippée, en latender noch van haer pluymen. So veel u belanght / Mon Messire & grand Prince Coninc van Spangien / ick moet u oock segghen dewijle ick noch ter werelt leefde ghy bedroocht u zelven door een lijste ende grooten Titel Seyng van een half vel pampier waer in dat ghedruckt stont de rebellicheyt van u int Nederlant Ondersaten. Sulcx was ende dede u begeerlijcheyt ende niet myn advijs / waer in ick niet en ben te wijten noch oock my met recht daerom niet en behoort te purgateren: ick wiste zeer wel ende twas altijt myn ghevoelen dat ydele hope was een domination ofte monarchie over de ghantsche werelt / ende dat door u Oost ende West-Indien / die u dede dat herte verre boven thooft verheffen / ghy meynde Vranckrijc / Engelant / ende noch meer onder u vloghelen te brengen / ghy en schaemde u alreede niet Lelijs in uwen schilt ofte wapenen te voeren / ja ghy waert Sr. ende Dominateur vant gantsche Landt / maer hadter weynich profijts van: het was immers oorbaer dat u Lieutenants deden haer exploict ende wterste beste om u in effect zulc een Meester te maken / als ghy met der herten wel meynde te wesen / daer en boven ooc te toonen dat u armé zeer swaer ende pesant waré om u Rebellen te castijden / alzo u fondament ende u verbolgen gramschap was ghebouwet opt stuck van Religie / om u Rebellen tot ghehoorsaemheyt van de heylighe Roomsche Catholijcke superstitie te brenghen / zoo als ghy zeydet / ghy die waert den Christelijcken Coninck Roy Catholique hoopte noch eens Gascongien te krijgen onder den zelfsten Titel als ghy Navarren hebt / ic meynde u grooten dienst te doen / als ick wt was om te dwinghen massacreren ende justiceren u Rebellen des Landts Heeren Staten vande Lutherrianen diee

ghemeen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 1501

ghemeen peupel eñ volck tot haer trecken/ yder ghevende libertept ende vryhept in haere verdwaelde conscientien ende privilegien/ waer door zo grooten beroerte en veranderingh int Nederlant is ontstaen/ zo heb ick nochtans altijt alle middelen ghebruyckt als een trou vassael om tzelfde wt te roepen eñ te reformeren/ hoewel het niet al zo wel ghelucht en is als ick wel hoopte eñ meynde/ ben ic daerom zo te verdoemen ende waert ghecastijt te werden. Ten is ooc d'eerste noch de leste reys dat ghy ende v volc ghefailleert hebben in v entreprises. Vranckrijck en wast niet niet alreede v/ ofte ten minsten aen uwe Dochter/ zoo het niet en hadde misluckt gheweest door Le Ducq de Feria met syn Spangiaerden/ alzo datse ten eynde van haer begheerte ende meyninghe niet en konsten komen/ ja oock gheheel Enghelant/ ende Schotlant/ en zoude die niet ghestaen hebben ter reverentie ende onderdanichept van Madril/ zo v Spaensche vlote niet de ruijne ende nederlage ja distructie en hadde ghehadt. Ja noch meer/ de gantsche werelt en zoude die niet onder uwen scepter hebben moeten buyghen/ zoo uwe ydele hope ofte Esperances v zo dickmael ende menichmael niet bedroghen en hadden. En is het niet tot meerder ghetuyghen/ groote eer voor v gheweest/ dat ic uwen grooten arm/ uwen gheweldighen schat ende rijckdom hebbe doen thoonen voor die gantsche werelt: Ic hebbe doen blijcken/ dat ghy liever hadt drijmael zo veel gelts voor dat kleyn hoecxken lants te avontueren ende consumeren/ alsment in effect ten volle ghekocht zoude hebben: Ja ic toonde dat ghy dat liever dedet/ dan v Rebellen tzelfde te laten in vreden ende ruste/ bedrijvende daer grootelijcx tot uwer verkleening eñ spijt haren vrijen wille ende eyghen begheerte. En appaises vous Sire, myn fantasie zeyt my/ dat het verlies van alle den oorlooch ghekomen is (ghelijc my ter werelt zal helpen ghetuyghen door eenich goet vernuft ende experientie uwer C M soon) door de groote ongestadichept vande Fortuyne; hy zeyde my/ par quelque grand felicité, noch meer/ dat de goede Fortuyne veel beter is/ als eenen blooten sin ofte ydele meyninghe. Ten derden/ voor v myn Heer/ Sire don Anthony, ick bekenne teghen v grootelijcx gheoffenceert te hebben: oorsake/ dat ic v hebbe berooft van v Coninckrijck van Portugael/ dat v eyghen was: Maer zulcx heb ic ghedaen om myn Meester den Coninc wel te complaceren ende believen/ ende te komen in syn goede gratie: Maer ghy en behoort niet te klaghen: Isset niet gheweest de gheluckichste ure die ghy ter werelt opt ghehadt hebt/ want v vluchten ende verjaghen heeft v doen voyageren/ ende ghebrocht daer ghy ghesien hebt dat schoonste Lant ende perfectste dat onder de Sonne van gheheel Europa is/ v vluchten en verjaghen heeft v doen ghewaer werden/ dat ghy te recht goede vrienden int Lant hebt/ het hadde anders moghen wesen/ dat ghy die v leefdaghen niet ghekent en zout hebben/ hadt ghy in v Lant eñ Rijck ghebleven: Dat vluchten ende verjagen heeft ghedaen dat uwen naem eeuwichlijck zal ghesloten syn int cabinet van alle machtighe Princen ende Vorsten/ die uwe bede ende uwe klachten ende redenen wel ghehoor zullen gheven/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 1501

ende u eerlÿc wt medelÿden ontfanghen. Ja dat meer is / uwen naem en zal niet ghehaet werden / als de sommighe van andere Coningen ende Vorsten / die tyrannichlÿck gheregeert ende ghelceft hebben. Son ma / al de werelt spreeckt wt compassie ende medelÿden van u / ende niemant en zal u misgonnen naer u doot te hebben een Sepulchre ofte Graf alzo eerlÿck / en schoon verciert / als den Coninck van Vranckrÿck uwen goeden vrient / appaisez vous Monſ. Don Anthoine.

Le Duc Dalba gheeyndicht hebbende syn oratie ofte Harangue / zoo begonnen sy hem weder zonder ghenade te rechargeren met veel grooter slagen als voren / en dreven hem / den armen Man / haestelÿc achter de Tapÿtserÿe al zuchtende. Dit was het eynde vande eerste Acte: de Musÿcque volchde daer op / ende songhen Liedckens van veel oude remplies / die in Indien ende in Nederlant door den Ertzhartoch ende Admirant ende andere ghschiedt zÿn / ende nu op een nieu bestaen te gheschieden.

De tweede Acte.

Spinola beklaechde ende belchde hem / dat den Koningh van Vranckrÿck meer gelts heeft dan hy doet / daerom zo badt hy dē Koning van Spangien dat hy hem favorabel woude wesen: over zulcx heeft ghezonden le Ducq de Lerme, om syn zaken te depescheeren / op dat hem syn penningen weder mochten ghereboursee rt werden; die hy alreede dus langhe ten achteren ghestaen hadde / den goeden Coninck die hem terstont representeerde zelfs in persoon / antwoorde aldus: Spinola behoort vrÿ wel wat patientÿ te hebben / aengesien hy veel ghewonnen heeft in d'oorlooghe / want zeyde hy: T'is door d'oorlooghe dat Godt Spinola heeft willen Favoriseeren vande doot van synen broeder: T's d'oorlooghe dat hem in groote reputatie ende aensien ghebracht heeft: Ja oock wat quaets heeft hy / ofte de synen eyt van d'oorlooghe ontfanghen / niet dan alle eer / groote faem / ende renommee. Een alsulcke eer ende reputation als hy nu heeft ghekreghen / zoude die wel meer zo goede koop ende om zoo kleynen ghelt ghekoft konnen werden / en zoude het zeker niet al te veel samen ghewonnen zyn / te hebben de groote faem ende renommee ghelÿck hy nu heeft / ende daer en boven noch den grooten rÿckdom / soyez contant, ten hadde gheweest den goeden raet ende practique van myn Jesuwÿten / hy waer al overlanghe / ja op d'eerste trap van syn eere / by synen broeder gheweest; dus stelt hem te vreden / wy zullen Spinola betalen vanden Impost op de traffique van Antwerpen / ghelÿck ons dat zelfde jaerlÿcx ghenoech in brenghen zal / zo wanneer den Pays ghesloten zal wesen. Boven dat zo mach hy noch op goede hope leven / want het Gouvernement van Milanen en zal hem niet licht failleren het zal tot gheleghender tÿt voor hem open staen / ghelÿck hy zelfs kan mercken / le Comte de Fuentes, begint heel out te werden / ende is naulÿcx meer bequaem te Gouverneren / daer

zullen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 1501

zullen wy hem dan ten fine wel doen triumpheren midden int herte van ; dat schoone Milanen : maer zo hy noch meer begheert / zoo zullen wy hem dan favoriseren ende schencken dat schoone Gout-rijcke huys la Maison Dorie. Terwijle dat le Ducq de Lerme besich was met Spinolas affairen ; Zo begonnen ter ander syde de Indien te ghelooven / datmen haer zoo veel hardt slaghen ghegheven hadde / dat hy na de siel wtten lichaem moeste scheyden / ende en mochte niet meer zoo grooten last verdraghen als de Spangiaerts ghewoon waren haer op te legghen / ja haren rugghe en mochte niet langer zulck een scherpe gheesselingh wederstaen. Terstont volchde de brieven ten ander syden van le Conte de Fuentes die klaechde dat van benautheyt ende vreese synen ouden baert heel wit ende grys werde / ende dat een weynich stilte int Nederlandt hem wonder dienstlijck zoude wesen in d'affairen van Italien ; dat oock Venetia om sy bederf al langh ghenoech hadde wtghe-weest. Den Pays ghemaeckt zijnde tusschen Romen eñ Venetien / tusschen Spangien ende Nederlant / zoo zouden hem moghen gherembourseert ende weder wtghereyckt werden de hondert kronen daghelijcx / die hy hadde wtghereyckt / ende noch daechlijcx moest leveren aen den Ambassadeur van Spangien. Hy gheloofde oock wel ter ander syde / dat de Soldaten als verwoede Duyvels / in spijt van Spinola / niet zonder ghelt en zullen willen dienen : den Aertshertoch mach zijn boecken nemen zoo hy wil / om haer te conjureeren / hy zal vinden dat het al Catholijcquen zijn ende het kruys niet en vreesen ja veel liever kussen dan daer af vervaert zijn / doen hielt de tweede Acte op / ende de musijcquen begonnen als voren.

De derde Acte.

Le Ducq de Lerme, den Coninck van Spangien met synen Biechtvader / als oock den Aertshertoch / d'Infante ende Richardot quamen al tsamen by malkanderen / om te conseilleeren ende raet te houden / hoe sy best zouden met practique handelen inde zaken van Nederlant over hare Rebelle Provintien : sy delibreerden tsamen haer te toonen Fause visages schoone mom-aensichten : Om oorsake / dat de Spaensche verwe int Nederlant al te wel bekent is / ende sy op tstuck van schoone couleuren haer te wel verstaen / daerom zeer qualijc te bedrieghen. Sy overwoegen met ghemeynder stemme / men zoude haer nu op een nieu al eerst consenteren al het ghene sy over langhe zelfs ghesocht hebben / ende presenteren haer liberalijcker al meer dan sy zelfs wel meynen / men prometteren zoude al is al schoon onse Intentien dat wy zulcx in effect niet en meynen / noch haer houden zullen.

Het was een groot playsier om sien / den Coninck van Spangien vraghende aen synen Biechtvader oft het hem wel gheoorloft zoude wesen zonder syn conscientie te beswaren oft besmetten / de Heretijken ende Ketters in vreden te laten voort varen / ende ruste hebben ; ende noch meerder playsier

 om

om sien/den Biechtvader/ die daer op antwoorde/ Ja/ dat hy zulcx wel doen mochte/ ende hem zulcx wel gheoorloft was zonder syn conscientie te besmetten/ de Ketters vrede te gheven ende beloven/ aenghesien het wt een heylighe meyninghe gheschiet/ om tot gheleghender tijt zulcke een belofte af te gaen ende haer onversiens als dan met een dubbbele roede castijden/ zulcx is de heylighe Roomsche Kerck wel gheoorloft/ volghende alle rechten des Conciliums/ om hem over de Ketters te wreken naer verdienst/ zonder zoo veel schoone beloften te houden. Richardot die den erchsten Vos van allen was/ Mons de la Tromperie gaf haer zo veel te verstaen/ dat het niet moghelijck en was/ met krachte die Rebelle Provintien te veroveren/ ten ware met een gheveynsde verbloemde bedriechlijcke vrientschap/ met zulcke conditie/ dat wy haer alle naer veel samensprekinghe ende by een komsten zullen consenteren wat sy op ons versoecken. Want zeyde hy die Messieurs zijn van zulcke stoffe datse al veel starcker syn teghent yser als sy wel teghent gout/ hoe hart het yser oock is/ men zal haer met het gout d'ooghen konnen verghelen datse door haeren eyghen ende ghewoonlijcken bril niet en zullen konnen sien/ onsen Coninc spilleert ende dispendeert in d'oorloge meer als drie millioenen jaerlijcx/ zo verre ghy dese somme gelts onder de principaelste van v Rebelle steden imployeerde met begiftighen ende donnatien/ jaerlijcx entre vivies ghy zout bevinden datse haest mirakel zouden doen/ ende datse wel naer onse sin zouden spelen/ ende de ghemeene opinie tot onsen schoonsten brenghen/ ende het volck tot onser onderdanichheyt onderrichten/ ja zoo leechlijck als sy die wel eer van ons afghetrocken hebben/ ende dat al sachtelijck.

Wy zullen haer voor eerst ten minsten ontnemen den Grave Maurice dien goeden Herder/ die zo neerstelijck ende ghetrouwelijck syn schapen bewaert/ grootelijcks tot onsen achterdeel. Den Pays ghesloten zijnde/ het ghemeen peupel zal ghewveldich glorieus ẽ superbe werden/ ende leven fris in ruste/zonder vaer ofte zorghe/ ja weeldich zonder achterdencken/ de Capiteynen en zullen naulijcx meer behouden als den simpelen voys ofte naem/ sy zullen haer oock weynich oeffenen in d'exercitie van d'oorloghe/ ja zullen voortaen leven als simpele Borghers. Zo zalmen haer int slaep wieghen/ ende alsdan haer zoecken te maken suspect/ met alle middelen die wy zouden konnen of moghen te weech bringen/ wy zullen haer schoone ende heerlijcke giften beloven/groote pensions/ghewveldige officien/ eerlijcke en honnorable staten/ machtighe Gouvernementen/ ja dierghelijcke dinghen meer/ dat het hert zoude moghen beweghen; want sy lupden als Capiteynen/ Officieren/ Soldaten/ ẽ in zonderheyt den Adel vant Lant/zullen veel liever beminnen (ick verzekert v) te leven in schoone/ groote/ machtighe/ ende heerlijcke Paleysen/ als otsijf te woonen slechtelijck eenvoudich onder een deel Visschers/ Karemelck-boeren/ende slechte Kramers/middeler tijt het ghemeyn peupel zal den smaeck vanden Pays inden mondt kryghen/ die sy in veertich jaren niet gheproeft noch gheroken en hebben/ zoo zullen sy in een nieuwe vreuchde

slapen/

slapen/dat zal haer dan niet dan al te veel verkouwen/om tot anderen tijden de wapenen tegen v weder wt te trecken oft voeren/ die als dan inde scheyde wel verroest zullen syn/ ende de nabuerige Princen zullen dencken wanneermen haer om hulpe roept datse tghene sy eens met ons ghetracteert hebben liever bondich houden / ende in ruste haer landen te regeeren / als teghens v gheweldighe macht haer op een nieu gaen stellen / om weder haer ghelt te spilleeren ende consumeren/ haer volck te verliesen/ haer Lant te bederven/ ende noch meer/sy zullen heel traech zijn om hen teghens v te stellen/ja liever inde oude ruste te blijven / als weder op een nieu met v altantie ende accoort te maken / ofte sy zullen vreesen aen den Paps alsdan nimmermeer weder te konnen gheraken/ zo zeer zullen sy vreesen v vrientschap te breken/ ja zullen die liever continueren/dan de wapenen teghen v te voeren/ofte haer Lant in perijkel te stellen om een anders wil. Somma/de conclusion was/dat den Coninck van Spangien behoefde wel hertelijck te bidden/dat het zoo verre mochte komē dat den Paps(maer voor eerst den Treves)getroffen werde: ende een tijt lanck in ruste mocht leven/dewijle het hem oock wel zal moghen ghebeuren / insonderheyt dewijle hy tselfde zonder syn conscientie te verdoemen wel ter ghelegheander tijt mochte breken : hier begonnen de musijquen weder naer ghewoonte.

De vierde Acte.

Le Messieurs de Hollande, als vande gheunieerde Provintien / quamen te samen by malkanderē au Conseil, om te conseilleren ende weten/ wat sy den aenstaenden Somer aenrechten ende beghinnen zouden / ende ontfanghen vast by provisie het gelt aen haer ghesonden vanden Coninc van Vranckrijc/ zonder hem nochtans te zegghen of laten weten voor die tijdt/datmen haer van Paps/Treves ende accoort aensprac : want sy luyden zijn die alles met eenen rijpen voorsichtighen raet int werck willen stellen/ want haer quam te voren ende men dede haer verstaen / dat den Coninck van Spangien met d'Aertshertoch ghesint waren om eenen bondighen Paps ende vrede met haer ende met haren Landen ende Provintien te maken/ ende alle de sware oorloghe tot eenen goeden fine/accoort ende moderatie te brenghen; zo wert dan versocht van des Spangiaerts weghen/ voor eerst eenen Treves/ ghedurende den tijt van 8 maenden/om middelertijt voorder t'accorderen/ dit alles wist eenen devotighen gheestelijcke Pater wonder haer te vertellen/ ende haer met goeder devotie voor ooghen te legghen / om tselfde int werck te brenghen/ wt medelijden welc hy zeyde hem tot zulcx beweecht hadde/op dat daer niet meer onnoosel bloedts ghestort en mochte werden : hy toonde haer voor den eersten terstont eenen grooten Titel; te weten/ Messieurs, Republijcque, Vrije Landen, ende Staten, Franc Gouvernement daer niemant op te pretendeeren en hadde , ende dit al tsamen in pampier ofte in schoone

woorden

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 1501

woorden ja het was / begeert slechts men sal het al consenteren, ende noch
meer. Immers / ten lesten / de Messieurs namen haer beraet, om den Conink
daer op t'adviseeren / maer een weynich daer na / sy gaven malkanderen int
conseil te verstaen / ende peynsden op zo schoone beloste als haer ghepresen-
teert was / dat haer macht niet alleen aen haer zelven en bestont / maer oock
aen haer nabuerighe Coninghen ende Vorsten / als Vranckrijck, Enghelant /
ende dierghelijcke meer; die onse questie oock wel verstaen / dat sy oock zonder
haer advijs niets en begheerden in zulcx te consenteeren / vertrouwende dat
sy luyden haer oock wel ten besten raden / ooc wel konnen t'allen tijden voor
haestighe tempeest der Spangiaerden beschermen / want sy zullen wel over-
weghen / dat zo het ons Landen qualijc gaet / dat het tharent gheen Kermis
en zal wesen / wy overvallen zijnde zoude sy den slach alle dach op den hals
hebben / en niet al ten besten tot haren voordeel vergaen; dus ist goet dat wy
ons onder haren raet vertrouwen / tot meerder vasticheyt ghetuyghen van
tghene daer ghesloten ende gheaccordeert zal werden / wy en hebben maer
eenen kleynen hoeck Landts / ende de minste schade ende overrompelingh
die ons gheschiedde / zouden wy terstont int binnenste van therte ghewaer
werden; oock wat wy als dan in tijden van noodt zouden konnen te weegh
brenghen / den Spangiaert zoude te machtich werden / ende dagelijcx zo veel
ververschingh van volck ende gelt vinden tot haren believen; als ooc mid-
delertijt synen asem door Indien ende ander plaetsen verhaelt hebben / dat
wy in duysent perijckelen zouden wesen / ende niet weten wat doen / zonder
hulpe van onse nabuerighe Princen ende Vorsten: voorder / aenghesien men
ons alreede presenteert tghene daer wy nu veertich jaren om gheoorlooght
ende ghevochten hebben / ende onse liberte ende vrijheydt / daer wy eerst de
wapenen om in handen hebben ghenomen / wat schoonder occasie mocht
ons opt syn leven beter ghepresenteert werden / ende ons nutter en bequamer
zijn als vrijheyt van ons Vaderlant / eyghen volck / vrije Republijquen / ende
voort al het ghene wy noch meer begeeren / ghelijck sy ons zelfs ghetuyghen /
ghekent / ghepresenteert / ende ghenoemt hebben. Somma / sy vraeghden ter-
stont advijs aen syn Princelijcke Excellencie Graef Mauritius / die zekers
niet al te wel te vreden en was met dat woordeken van Pays ofte Treves /
ghelijck men haer presenteerde / bekende al te wel de wreetheyt / schalckheyt /
Tirannie ende vriendelijc troetelen der Spangiaerden ende haerder Inqui-
sitie / nochtans bevinde hy zeer ende veel liever la tranquilité ende vrijheyt
des Vaderlants / zoo verre het wt een ongheveynsde meyningh gheschiede /
als altijt te blijven in bloedighe oorloge / remarquerende d'onghestadicheyt
der gonstigher Fortuyne / daerenboven d'ondanckbaerheyt van vele / bevreest
zijnde voor les seditions populaires, die menichmael ten eynde door onver-
stant niemant quaet en wenschen ende oock doen / dan den ghenen daer sy /
ende waer door sy de meeste deucht / welvaren / ende voorspoet tijtelijck ont-
fanghen hebben. Somma / tot een absolutie was elck een voor al ghewaer-
schouw

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 1501

schout te zijn/ende wel toe te sien om niet bedroghen te werden/ende tot ghe-leghender tijt dese zaken tot een goet effect te brenghen/ daghelijcx malkander ten besten adviserende.

De vijfste Acte.

Een tijt lanc verloopen zijnde / na datmen met malkander breet ende wijt gheconseilleert ende ghetracteert hadde / over ende weder / ende t'effect van dese zaken volbracht ende ghetroffen zijnde/ den soeten Paps ghesloten ende gheaccordeert / diemen in veertich jaren int Lant niet ghesmaeckt en hadde/ zo begonnen daghelijcx alle oude corruptien te versterven/elc een hadde vast een goet betrouwen op de partije aen weder syden / ende begonnen te leven als Republijcquen in liberte en vrijheyt/hebbende onder malkander zonder pretensie van yemant/frant Gouvernement/liber en vrij in conscientie ende Politie meer als de Switsers ende Venetianen ende meer andere doen ; florerende in haer administratie ende Gouvernemente / aldus den tijt passerende / begonnen de Hollanders ende haer ghestanceerde zeer hovaerdich/ opghebIasen / ende prachtich te werden / denckende alle voorspoet by haer wijsheyt/kracht/ende vernuft toe qnam/ja zo zeer/datse haer nabueren mispresen/ ende voor niet zo wijs/ kloeck/ ende machtich en achten als sy / ja sy meynden den Coninck van Enghelant zoude nauwelijcx goet ghenoech zijn/ om Matelot op hare schepen te wesen/ende den Coninc van Vrancrijc nauwelijcx goet ghenoech om Barbier oft Chirurgijn binnen Amsterdam / zoo was haer glorie gheklommen inde hersenen / die haer wel haest in slaep brochte/zonder te peynsen op toe komenden tijt/ die haer wel anders onversie :x nakende was. O ongheestadighe Fortuyne / O radt van avonturen/ de verbloemde Schalcken / ende ghedeynsde Spangiaerts die terwijle niet en sliepen/deden nu meer mirakels / als opt syn leven onse lieve Vrouw van Scherpen-heuvel of van Halle ghedaen hadde/want den Aers hertoch nu in syn meeste kracht ende dominatie zijnde / oock gheen vreese hebbende van yemant ter werelt/ noch niemant op hem eenich quaet vermoeden ofte suspitie hebbende/ zo wert hy meer bemint dan ghevreest/ ende meer gheeert dan ghehaet/heeft doen spuen tijt ende slach waer ghenomen ; want terwijle dat de Muys wel vast in slaep lach/ende en sorchde gheen perijckel/zoo quam de Cat haestelijck onversiens haer opt lijf ghevallen/ ende benaude t Muysken zo zeer/ want de Spangiaerts(als loose Traiteren)hebben haer van langer hant al soetelijck inde wapenen begheven / op dat de Muys niet wacker werden zoude / ende quamen haestelijck door Piccardien als eenen nevel nederwaerts af tot in Hollant / daer thoonden sy met gantscher kracht den schoonen/vasten/beloofden/ende ghesworen Paps/ die sy voor die van dese Landen langhe gheconfijt ende ghekoockt hadden / ende den tijt nu gheexpireert om haer die te doen smaken. D'onslapende Republijcquen wacker

ghemaeckt

ghemaeckt zijnde/ſtelden haer vromelijc terſtont inde weer/ om haer bi
den te wederſtaen zo ſy beſt konden ofte mochten met alle haer macht/ ma
bevonden dat haer krachten te ſwack waren / om zoo machtighen partie
reſiſteren / hebben ter hulpe gheroepen hare nabuurighe Coninghen ende
Princen/ volghende d'aſſiſtentie die ſy haer voor deſen belooft hadden / ende
gaven haer te verſtaen/zoo ſy overwonnen bleven/ dat hare huyſen dan oock
wel haeſt in brant zouden raken / al ſtaenſe wat verre van kant : dus komt
en helpe ons zulck een tempeeſt wederſtaen. Terſtont zoo quam den Coninc
van Vranckrijck met gantſcher macht deſcenderende met louter ghewelt
met ſyn Franſoyſen door Vlaenderen ende Artoys/ want hy zulcke tijdinghe
wel haeſt vernomen hadde / ende ghevoelde dat het nu de rechte Vre was/
om hem te wreken over den Spangiaert/ den Coninc van Enghelant quam
oock haeſtelijck zonder verſuymen ter ander ſyde / ende arriveerde tot Vliſ-
ſinghe met grooter macht van volck van wapenen / daer hy blijdelijck ont-
fanghen was / ende is alzoo voorder ende dieper int Lant ghetrocken / ver-
drijvende der Spangiaerden macht uit het Lant / den eenen Coninck a
d'een ſyde ende d'ander ter ander ſyde / in zulcker voeghen dat ſy tgant
Lant hebben ghewonnen ende verloſt vande Spangiaerden: ende de R
blijquen begaven ende ſchuylden ghewillichlijck onder haer vloghelen /
de Kieckenen onder de Hinne : komende in dier voeghen die twee machtig
Coningen by malkanderen in Brabant; alwaer/ na datſe de Spangiaert
verjaecht hadden/ deelden onder malkanderen met grooter Reverentie e
devotie de goede praye die ſy tſamen verovert hadden : zulcx dat den Con
van Vranckrijck behielt voor ſyn portie als Succeſſeur dat alder heylic
Hertochdom van Brabant met Vlaenderen / Artoys / ende de reſtere
verheerde Landen/ die den Spangiaert doen met recht wel verbeurt h
ende aen d'ander ſyde behielt den Coninc van Enghelant voor ſyn pa
de ſchoone Vrijerſſe ende Republijque Provintien ; zijnde elck een we
den/ende met minne gheſcheyden. Dus eyndichde deſe Comedie/ e
ginck ſyns weechs/ behoudende vele lieden dat in haer memorie.

Onſen Godt werckt wonder-
lijck met ſyn heylighen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 1501

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 1501